

PRVO POGLAVLJE

Kupili ste me jednim Bonjour

*Koliko briga čovek reši kada odluči da
ne bude nešto već da postane neko.
– Koko Šanel*

Divan je septembarski dan, u Parizu sam i na recepciji čekam svoju prijateljicu Izabel. Izabel je tek u svojim kasnim dvadesetim, ali je mnogo mudrija nego što bi se reklo s obzirom na godine.

Sedim na malom kauču u holu tako da mogu da vidim stepenice i ulaz u lift. Idealna prilika da posmatram Francuze i Francuskinje kako dolaze i odlaze. Čak i tim površnim pogledom postaje očigledno da su poslovni ljudi u Francuskoj elegantniji od poslovnih ljudi u Americi. Izgleda da kod njih ne postoji *opušteni petak*, koji se pretvorio u *opuštenu celu nedelju*. Međutim, reći ću i ovo, ima žena koje nose džins, ali taj džins je dobro skrojen i sa stilom. Uz njega idu ljubak blejzer, svilena bluza i obavezno marama. U većini slučajeva srećem žene koje nose suknje uparene sa čizmama. Te suknje dodiruju kolena

tako da na trenutak možete da bacite letimičan pogled na teksturu čarapa. One su lepe, elegantne i intrigantne.

Ubrzo je stigla Izabel. Ustala sam da je pozdravim, a ona je jednim jednostavnim pokretom ruke dotakla moje rame, a zatim je brzo okrenula glavu na jednu pa na drugu stranu za *poljubac*. To je francuski način pozdravljanja – poljubac u oba obraza. *Zdravo, Džejmi!* – rekla je srećno. Moje ime je izgovorila kao *Džeejmii* i to je zvučalo tako ljupko, tako elegantno s tim francuskim akcentom da nisam imala srca da je ispravim. Uz to, ona voli sa mnom da vežba svoj engleski tako da sam ja od sada *Džeejmii*.

Pošto smo pokupile svoje stvari, primetila sam da Izabel izgleda mnogo drugačije nego kada sam je poslednji put videla. Skratila je kosu, a ima i zlatne pramenove. Dok smo se vozile metroom do njenog stana u Bulonj-Bijankuru, Izabel mi je ispričala sve o madam Žosi Merme. Nedavno su se ponovo videle u robnoj kući Prentan, na skupu čija je tema bila „novi imidž”. Ispričala mi je da je i Žosi promenila svoj život!

Istina je da se Izabel zaista potpuno transformisala od kad sam je poslednji put videla. Da, njena kosa je kraća i njeni svetli pramenovi su divni, ali ono što je važnije, Izabel je srećnija. *Nije u pitanju samo površna analiza boje*, rekla mi je Izabel dok smo išle prema njenom stanu.

Iznela je lončić s biljnim čajem i tanjirić sa, kako to ona zove, biskvitima i nastavila: *Žosi Merme vam čita dušu. Ona razume ko bi vi trebalo da budete u ovom svetu. To je veoma duboko uverenje!* Izabel mi je dodala šoljicu i tacnu, a onda se nagnula prema meni. *Oh, uz to ona je stara, pa zato ima sve to iskustvo.* Ta

tvrdnja mi je bila naročito slatka. Ja sam oko dvadeset pet godina starija od Izabel i odjednom se osećam tako cenjenom. Ne uči samo mene ta Francuskinja nekim stvarima, već mogu i ja nju nečemu da naučim. Čak i ako sam Amerikanka! Uostalom, ja imam *iskustvo!*

Izabel je spustila šolju sa čajem i nastavila: *Rekla mi je da moram da mešam stilove kako bi moja ličnost došla do izražaja. Kaže da imam lepo lice i treba da ga istaknem. Ona se bavi bromopsihologijom. Džeejmü, moraš da je upoznaš!*

Izabel je otišla do svog radnog stola i izvadila fasciklu s mnogo papira i crteža. Dok je ona to radila, gricnula sam biskvit i shvatila da nije biskvit, već keks. I to kreker. Hmm... nije bio sladak, ali je bio ukusan.

Ovo je moja bromopsihologija, rekla je Izabel sedajući pored mene da mi pokaže crteže i uzorke boja. *Stilista mi je rekao da bi trebalo da nosim nijanse u boji zemlje. Boju rđe, tople braon nijanse i boju zlata.* Izabel prođe rukom kroz svoju svilenkastu, zlatastu kosu. *Vidiš?* I zaista sam videla – kosa joj je bila divna, a boja je isticala njene oči.

Kada sam se osvrnula po Izabelinom stanu, videla sam da sve to ima o bojama smisla. Imala je mnogo postera s vukovima (rekla mi je da voli vukove), ali je za jedan zid bio prikačen i krevetski pokrivač sa indijskom šarom. Bio je tu i poster s delfinima koji plivaju, na kojem je na engleskom jeziku pisalo ŽIVITE SLOBODNO, kao i poster s fotografijom peščane plaže i palmi u narandžastim nijansama zalazećeg sunca. Čitav dekor njenog stana je odavao vodeno prostranstvo okruženo toplim braon i zlatnim bojama i intenzivnim

zelenim. Očigledno, ona je bila devojka koja voli prirodu i velika otvorena prostranstva.

Gledala sam crteže s njene hromopsihološke sekcije. Na svakom ctrežu je bilo nacrtano lice žene u obliku srca. Navedene su boje koje se odnose na usta, obraze i oči i sa strane su bile napisane kratke napomene s nazivima specifičnih boja i proizvoda. Na prvi pogled, pomislila sam da je to tipična transformacija lica sa analizom boja, a onda sam shvatila da je to nešto mnogo više. Žosi Merme je skicirala stilove oblačenja, frizuru, boju kose i asesoar, sve što donosi komplimente ne samo koži i telu jedne žene već i njenoj celoj ličnosti. Ona svoje preporuke zasniva na ženinoj biografiji, na njenom detinjstvu, njenim preokupacijama i njenim snovima o budućnosti. Izabel kaže da postoji trideset različitih tipova i da je ona „granit”. Žosi joj je rekla da voli da pomaže drugima. To je svakako istina, pomislila sam dok nam je dolivala čaj. Napolju je sunce zalazilo.

Ja sam Ovan s Vagom u porastu, rekla je Izabel pokazujući mi listu šminke i ručnih torbica koje odgovaraju njenoj ličnosti. Bile su tu i liste bižuterije, kaiševa, cipela i marama. A onda je izronila lista s natpisom „Deset stvari koje bi trebalo da imate u svom ormanu”, sa sugestijom da bi Izabel trebalo da se oblači romantičnije i da kombinuje kožnu odeću s mekšim tkaninama i tkaninama koje lepo padaju. I još jednom sam shvatila kako je to savršeno za nju.

Izabel se okrenula prema meni i ushićeno rekla: *Džeejmii, moraš da upoznaš Žosi Merme. Pomoći će ti oko knjige*. Složila sam se s njom. Moram da upoznam madam Žosi Merme i moram da naučim sve o tom hromopsihološkom biznisu!

I tako, obavljen je telefonski poziv i zakazan sastanak. Srešću se sa Žosi u njenoj kancelariji na Desnoj obali, nedaleko od poznate robne kuće „Prentan”.

Ali, prvo moram da stignem na sastanak, što nije nimalo lako jer moram nekoliko puta da presedam u metrou – od tamnožute linije na Levoj obali do svetlozeleno-purpurne koja vodi do Palate invalida. Zatim izlazim i prelazim u svetlozeleno liniju koja me vodi do stanice Sen-Lazar na Haussman bulevaru, na Desnoj obali. Veoma sam specifična kada su boje u pitanju jer postoje tri različite nijanse zelene i pravac zavisi od boje linije metroa, plus smer u kojem želite da idete. Oh, linije imaju i brojeve! Da budem iskrena, taj francuski metro ima prilično kružnu maršrutu i uvek se osećam kao da mi mozak odrađuje veliki posao, tj. nemu vežbu u maršrutama koje počinju zajedno, a onda se dele i ponovo razilaze, dok ja jurim ukrug svetlo popločanim hodnicima osećajući se pomalo kao da se nalazim unutar automata s kuglicama u kojem se sve neprestano vrti. A onda, posle mnogobrojnih penjanja i silaženja stepenicama pored kojih stoje živopisni bilbordi s reklamama za parfeme ili predstave ili za najnoviju postavku u Galeri Lafajet, ponovo idem ukrug i konačno stižem na svoje odredište. Ipak, nešto moram da priznam – uprkos svemu, volim da se vozim metroom!

I evo me sada tu, ovog savršenog sunčanog dana, stojim ispred izloga *Francis L. Rhod, Haute Coiffure Francaise* u ulici Tetbi i posmatram svoj odraz u izlogu ovog frizerskog salona.

Devojke u salonu me gledaju kao da žele da kažu: *Ko je ova Amerikanka koja stoji ispred salona i posmatra nas kroz izlog?* Pogledala sam u svoj notes. Da, nalazim se na pravoj adresi. Onda sam u jednom uglu izloga primetila natpis koji kaže da Žosi Merme tu obavlja svoje konsultacije vezane za promenu imidža. Posle svega, nalazila sam se na pravom mestu. Ušla sam u salon i rekla ženi za pultom da sam došla da intervjuišem madam Merme. Zamolila me je da sednem na belu kožnu sofu i da sačekam. Ponudila mi je čašu mineralne vode. Prihvatila sam. Posle desetak minuta, prišla mi je još jedna žena koja je meko govorila engleski s jakim francuskim akcentom. Rekla mi je da se zove Selin, da je asistentkinja madam Merme i da će me povesti do nje. Ta asistentkinja Selin je stvarno divna. Ima veoma kratko ošišanu platinastu kosu koja je tamna u korenu. Sve na njoj izgleda veoma opušteno, ali istovremeno i prefinjeno. Na sebi ima svetlucavu, čeličnosivu haljinu dužine do kolena koja ističe njenu vitku građu. Ipak, ono što mi je stvarno zapalo za oko to su njene cipele – srebrne Oksford cipele na pertlanje. Onda sam videla da nosi i srebrne narukvice u obliku alki, pa iako joj je kosa svetlo plava i ona ima istu tu srebrnu nijansu tako da sam se osećala kao da će me ova devojka iznenada zgrabiti za ruku i insistirati da s njom odigram čarlston.

Ali, umesto da zaigram, krenula sam za njom niz spiralne stepenice. Spiralnih stepenica ima svuda u Francuskoj. Nije bitno gde idete, u bilo koje doba dana, u jednom trenutku ćete se svakako penjati uz spiralne stepenice ili silaziti niz njih. Selin se nasmešila i rekla mi nešto o tome da sačekam – sve

što sam čula bilo je: *Attendez* – a onda je otišla, nestala iza crne plišane zavese. Zatim su me ponovo stavili na belu kožnu sofu i zamolili da sačekam.

I dok sam se pitala šta se nalazi iza te crne plišane zavese, ona se razgrnula i otkrila – madam Merme. To je jedna sićušna žena, sva obučena u crno – crne farmerice, crni top, crni žaket – sve pomalo dvopolno, ali veoma ugrađeno i izrađeno po meri. Kosa joj je – crna crncata i veoma, veoma kratko ošišana. Ali ono što me je stvarno zapanjilo to su njene usne, namazane jarkocrvenim ružem, pune i uokvirene crnom olovkom za usta. U pravu ste, njen izgled je pomalo provokativan, ali znate šta – takođe je i fantastičan!

Predahnula sam i ustala da je pozdravim. Poljubila me je u oba obraza i počela da govori tako meko, tako ljupko da sam se na trenutak setila Majkla Džeksona.

Nije bilo vremena da mi ta misao dopre do mozga jer je Selin držala podignutu zavesu i čekala da uđemo. Pratila sam te dve žene do jedne male prostorije u kojoj su se nalazile tri crvene stilske stolice iz doba Luja XIV poredane u mali krug. Sela sam između Žosi i Selin. Pokušala sam da ne piljim u Žosi, ali to nije bilo nimalo lako. Izgledala je neverovatno dramatično – da, bile su tu jarko crvene usne uokvirene crnom olovkom, ali je imala i divne oči boje lešnika, uokvirene crnim krejonom, dok su joj obrve bile priča za sebe. Ispod desnog oka je imala jedan lep mladež. Da budem iskrena, nisam mogla da skinem oči s nje. Za jednu tako sićušnu ženu, imala je neverovatno dominantno prisustvo.

Pored svega toga, uspela sam da se saberem, izvadila sam svoju kožnu beležnicu i otvorila praznu stranicu. Počela sam da postavljam pitanja. Gomilu pitanja.

Madam Merme mi je rekla da je pre trideset godina počela da radi na *promeni izgleda*. Neko vreme je isključivo radila za *L'Oreal* i putovala je širom sveta u njihovo ime, izvodeći preobražaje na ženama. Onda je to znanje i iskustvo kombinovala s morfopsihologijom, delom psihologije koji proučava ličnost na osnovu tipa tela. Iz toga je stvorila sopstvenu specijalnost koju je nazvala *bromopsihologija*.

Evo kako ona radi – prvo, madam Merme samo posmatra ženu koja dođe u njenu kancelariju na preobražaj. Klijentkinji nije dozvoljeno da priča i da postavlja pitanja. Od nje se traži da stoji, da prošetala, da ponovo stoji mirno, pa da sedne. Madam jednostavno posmatra njen koštani sklop, teksturu kose, ten, kao i njenu morfopsihologiju – oblik njenog tela, način na koji ulazi i izlazi iz prostorije i kako sebe predstavlja. Pitala sam Madam zašto njenim klijentima nije dozvoljeno da postavljaju pitanja i ona je odgovorila nonšalantno, kao da je očigledno. *Radim po intuiciji*, rekla je, *činim da više ličite na sebe*. Onda je objasnila da se njen rad bazira na pravoj ličnosti žene, čije je stvarno sagledavanje sopstvenog i autentičnog *ja* suštinski značajno za razumevanje boja, oblika i tekstura, što će joj pomoći da zablista. U to ne spadaju samo vaša odeća, kosa i šminka već i vaš dom i radni prostor zajedno s nakitom i naočarima za sunce. *Čak je važna i boja vašeg auta*, izgovorila je. *Prava boja vam može utkati drugačiji duh!*

Pitala sam madam Merme o njenom detinjstvu i kako je počela njena strast ka tome da pomogne ženama da pronađu svoje pravo *ja*. Odgovorila mi je da je odrasla u Šomeržiju, jednom malom selu u regionu Franš-Konte. Kao mala, primetila je da njene dve sestre, između kojih je bila razlika samo godinu dana, izgledaju drugačije od nje. Jedna je imala kosu boje bakra, dok je druga bila plava. Objasnila mi je da je čak i njena mama bila drugačijeg senzibiliteta. Kao mala, Žosi je, iako tanjušna i tamnokosa, morala da nosi polovne haljine svojih viših, plavokosih sestara, što je značilo da nosi odeću koja joj uopšte ne pristaje. Kao tinejdžerka, postala je svesnija tih razlika. Eksperimentisala je različitim izgledima tako što je razgledala modne magazine i isecala slike kako bi pravila svoje lutke od papira. Uzela bi jedan model i njeno lice zamenila licem drugog modela. To bi isto radila i s njihovim telima, odećom, cipelama, torbama i aksesuarom razmeštajući sve te elemente dok ne pronađe savršen, najprijatniji za oko i prirodan senzibilitet.

Hvatala sam beleške, ali madam Merme je počela da govori veoma brzo. Selin je morala da pomaže oko prevoda. Bila je s njom više od osamnaest godina i gajila je duboko poštovanje prema toj neverovatnoj ženi. Moram da priznam da sam i ja bila omađijana njome. Zapravo, prava isitna je da bih volela da dobijem njen savet o tome šta bi trebalo da uradim – bilo bi uzbudljivo da makar izađem od nje i samo sa saznanjem kojem tipu pripadam. Znam da nisam „granit” kao Izabel. Ona mi je rekla da je madam Merme „dramatična”, a ja znam da verovatno nisam ni taj tip. Pa, dobro, možda sam pomalo

„dramatična”, ali svakako ne s takvim stilom kao što je madam Merme. Uz to, u ovom trenutku se osećam veoma američki i od svih trideset različitih tipova i pitam se da li uopšte postoji tip za mene. Onda mi se javio taj malodušni osećaj da ja uopšte i nisam neki tip.

A onda, iznenada, kao da mi čita misli, madam Merme izgovara: *Mi poštujemo razlike!*

Pri tome me gleda pravo u oči. Da budem iskrena, osećam se kao da mi čita misli i zato moram da pitam – a šta je s telesnim problemima? Mislim, šta ako žena nije vitka? *Šta kažete ženama kada su u pitanju dijeta i vežbanje*, pitala sam. *Je li i to deo bromopsihologije?*

Onda mi je rekla da u hromopsihologiji ne razgovaraju o težini, ali se često desi da će žena koja treba da izgubi nekoliko kilograma izgubiti te kilograme bez velikog napora jer posle svog preobražaja ona dobija tako mnogo komplimentata i tako je u skladu sa samom sobom da je jednostavno inspirisana da bude zdrava i lepa što je moguće više.

Ali šta ako ima neki očigledan nedostatak? Nastavila sam. *I nije lepa onako kako to naš svet podrazumeva?* E, ovde je madam Merme pokazala veliku strastvenost. Oči su joj se raširile i bile užarene toliko da su od zlatnosmeđih postale zelene. Još više je ispravila leđa što je bilo neverovatno jer je njena figura ionako besprekorna. Odjednom je ta minijaturna žena postala viša i u deliću sekunde videla sam je kao seosku devojčicu koja drži glavu visoko uzdignutu dok pati što je primorana da nosi polovne haljine svojih plavokosih sestara u roze i pastelnim bojama.

Mi bendikep pretvaramo u prednost, govori mi. Zatim maše svojom sićušnom rukom kroz vazduh i nastavlja, mi se borimo protiv stereotipa. To ubija originalnost i lepotu!

Priznajem da sam za trenutak zanemela. To zaista nije nešto za čim tragam. Ja želim da čujem koje su to francuske tajne o lepoti. Želim da napravim listu od deset magičnih saveta za lepotu koja će biti ključ koji će otvoriti vrata svim tim francuskim je ne sais quoi. I u tom trenutku ona izjavljuje: *Ne postoji jedinstveni standard za lepotu!* Zaista sam se osećala kao da je zavirila direktno u moje srce.

Spakovala sam svoju malu beležnicu, pokupila tašnicu i fotoaparata, pozdravila se i još jednom krenula uz spiralne stepenice. Odlazila sam s jasnim osećanjem da sam upravo započela jedno veoma dugo, ali lepo putovanje na kojem ću se zauvek promeniti.

Kada ste u društvu nekoga ko tačno zna ko je i šta predstavlja u ovom svetu – to je zaista uzbudljivo. Uvek se tako osećam kada sam u društvu sjajnih glumica. Jednom sam pripadala jednoj pozorišnoj radionici za koju sam pisala komade. Jedne večeri, na kraju radnog vremena, prišla mi je režiserka i svi smo zajedno pošli kući. U jednom trenutku me je zaustavila i odmerila od glave do pete. Zamenila me je s nekom glumicom i odmah je počela sa savetima u kakvim ulogama bi trebalo da igram. *Ti nisi zvezda*, rekla je dok je proučavala moje lice, telo, kosu, moju odeću, čak i moje dražesne crvene baletanke. *Ne, ti si ekscentrična žena iz komšiluka. I to smeđna žena.* To je moglo da zvuči kao uvreda, ali onog trenutka kada je režiserka to izgovorila, shvatila sam da je to prava istina. Ja jesam ekscentrična

žena iz komšiluka. Ja čak i ne želim da budem savršena, prelepa zvezda. U svakom slučaju, ako baš želite da znate istinu, to ne zvuči nimalo zabavno.

E, pa, iako nemam nameru da tražim posao u nekoj televizijskoj komediji, pitam se da li se način na koji ta režiserka gleda ženu uopšte razlikuje od načina madam Žosi Merme. Pitam se da li bismo pomogle sebi kada bismo sebe gledale u ogledalu očima te režiserke i kada bismo se upitale – kakvu bi ulogu ova žena u ogledalu trebalo da igra? Je li mračna i sklona razmišljanju? Ljupka i zabavna? Brilljantna i komplikovana? Gde biste je smestili? U planine, da pešači? U neki bazen u Los Anđelesu? Na pusto ostrvo? U veliki grad? I šta bismo rekli kostimografu? Oh, kad smo već kod toga, da li je za neku savremenu scenu ili je treba smestiti u 1920. i u neku haljinu s resama kakvu nose šiparice?

Znam da ta pitanja ne mogu da zamene putovanje u Pariz i seansu kod briljantne Žosi Merme. Ipak, mislim da predstavlja dobar početak.

Francuska lekcija

Pronađite sebi mentora. To je možda lakše u društvu koje je orijentisano na pružanje usluga, što je slučaj u Francuskoj, ali je ipak moguće i u Americi. Istina, kod nas u Americi je izražena individualnost jer smo više samouslužno društvo. Znam to po sebi, jer vrlo često ne verujem prodavcima, a imam i dosta prijateljica koje se isto tako ponašaju. (Ipak, pravim izuzetak kada je u pitanju trgovački lanac *Nordstrom*, čiji su

prodavci zaista od velike pomoći!) Sve u svemu, pomalo smo sumnjičave kada prodavac hoće da nam pomogne da nešto izaberemo, makar to bio samo ruž za usne. Mislim da je razlog tome što se plašimo da oni samo žele nešto da nam uvale, bilo šta i da se, pri tom, ne trude da shvate da li nam to zaista odgovara (što je drugi način da se kaže šta je to specijalno u nama). Naravno, ta prodavačica ili konobar ili savetnik za lepotu obično nisu dugo u tom poslu. I dok objašnjavaju koje su to prednosti nekog novog proizvoda za negu kože, oni zapravo razmišljaju o tome kako da pobegnu do pet sati kako bi mogli da stignu na audiciju za naredni američki top model. A kada se jednom dokopaju broda za Holivud, zbogom tezgama s proizvodima za negu!

Mislim da mi, Amerikanke, često idemo same u kupovinu onoga što nam je potrebno za negu i lepotu. Francuskinje to ne rade. Kod njih se sve svodi na to da pronađu pravu osobu – mentora – nekoga ko će ih voditi kroz komplikovano otkrivanje sopstvenog i jedinstvenog izgleda i stila. Da, Francuskinje su baš kao i mi – i one čitaju najnovije magazine o modi i lepoti, ali njima je važnije da pronađu tu ženu – pravog mentora koji će zaista moći da im pomogne da izgledaju jedinstveno i najbolje moguće.

Uz to, Francuskinje s kojima sam razgovarala veoma su naklonjene čišćenju aure, posećivanju vidovnjaka i tarot majstora i to ne samo kada su u pitanju njihov ljubavni život i karijera već i kada se radi o lepoti i stilu. Ne kažem da sve treba da potvrdimo da kupimo špil tarot karata i da se bacimo na okultizam, ali evo nečeg što mislim da je interesantno i što

sam naučila od Žosi Merme – Francuskinje počinju da shvataju lepotu tako što prvo upoznaju svoju psihu. Na osnovu nje rade na svojoj ličnosti, svojoj jedinstvenosti, čak dolaze i do saznanja šta je to što treba da rade u svom životu i za šta su zapravo stvorene. Tek onda, na takvim temeljima, donose odluku da li će na njima svetlucavi roze ruž lepo izgledati ili bi možda trebalo da nose upadljiviji crveni, pa onda ponovo, da li bi možda trebalo da nose vrlo kratku kosu i da je oboje u crno kao zift, da obuku uske crne farmerke, a usta namažu crvenim ružem i uokvire ih crnom olovkom.

E, evo francuske lekcije – pronađite mentora. Možete da počnete tako što ćete angažovati prijateljicu kojoj stvarno verujete, možda svoju sestru, majku ili svoju baku. Pronađite nekoga ko vas „poznaje” i ko vam želi samo najbolje. Pronađite ženu kojoj možete da verujete. Zatim, pronađite šminkerku koja će vam dati najbolji savet, specifičan za vašu ličnost. Sledeći korak je frizer koji tačno zna kakva je vaša kosa i koji je vaš jedinstveni stil. I još nešto, kad god odete svome frizeru ili stilisti ili u kupovinu, lepo se obucite. Budite osoba kakva želite da postanete – čak i ako imate utisak da glumite. Na taj način ćete svetu poslati poruku kakvi ste zapravo i dobićete mogućnost da postanete žena kakva je trebalo da budete oduvek.

Konačno, stavite se u ulogu režisera koji bira glumce za svoj novi film i razmislite o tome kakvu biste ulogu želeli da igrate na pozornici koja se zove život. A onda, budite zvezda.

Ili ekscentrična žena iz komšiluka, ako želite!